

Nuorten parlamentti: valmistautuminen istuntoon 2020

Materiaalin avulla voit valmistautua Nuorten parlamentin istuntoon. Mukana on myös vinkkejä, miten istunnon antia voit hyödyntää koulussasi.

Teemoja on kuusi

- suullisen kysymyksen valmistelu
- miten aktivoida koko koulua
- ilmastoaiheinen valiokuntatyöskentely istuntopäivänä
- toimittajaoppilaan erityispaketti
- istunnon jälkipuinti
- muuta huomioitavaa.

Materiaalia on koostettu ja pilotoitu yhdessä Vasaramäen koulun Nuorten parlamentti -kerhon kanssa. Kerhonohjaajana on toiminut historian ja yhteiskuntaopin opettaja Sanni Rantalainen.

Ilmastoaiheisten materiaalien valinnassa on ollut mukana Sanna Luhtala ja Heta-Elina Heiskanen.

Toimittajaoppilaan materiaalipaketin on koornut YLE Uutislukka.

Toteutus: Tiina Karhuvirta

Kuvat: Tiina Karhuvirta, Kimmo Brandt Compic Eduskunta (kansikuva) ja YLE (toimittajaoppilaan materiaalipaketti)

2019-2020

Suullisen kysymyksen valmistelu

Suulliset kysymykset toimitetaan tammikuussa 2020. Näistä kootaan äänestyskysely, jonka perusteella valitaan noin puolet istunnossa esitettävistä kysymyksistä. Noin puolet päiväjärjestyksen kysymyksistä valikoituu eduskunnan kansliassa, joka huolehtii alueellisesta, kielillisestä ja sukupuolten tasa-arvosta. Lisäksi päiväjärjestyksen poimitaan kysymys jokaiselle läsnäolevalle ministerille.

Suulliset kysymykset voivat koskea mitä tahansa yhteiskunnallista aihetta, jonka oppilaat kokevat mielekkääksi ja merkitykselliseksi.

Joskus on hankala päästä alkuun ideoinnissa.

Ryhmän kanssa voi hyödyntää oheisia apukysymyksiä. Kysymykset on alunperin julkaissut Ismo Kiesiläinen.

Hyödynnä kerholaisia korttien askartelemisessa.

Vinkki: Kortit ovat usein olleet käytössä, kun halutaan saada ryhmä havainnoimaan yhteiskunnallisia teemoja ja kun toivotaan, että ryhmän huomioi myös ei niin itsestään selviä asioita.

[Apukysymykset virittäytymiseen](#)

Mitä kaikkea yhteiskuntaan liittyy?

Yhteiskunnan eri osien hahmottamisen apuna olemme käyttäneet Act now -pelipohjaa. Pelipohja auttaa nuoria havainnoimaan ja hahmottamaan ympäröivään yhteiskuntaan liittyviä eri sektoreita. Kuvan avulla nuoret uskaltavat ideoida myös perinteisten vapaa-aika ja harrastukset -aiheiden lisäksi muita nuorille merkittäviä sektoreita.

[Act now -pelipohja](#)

Lisämateriaalia

Blogista löytyy kuvaus kevään 2019 kerholaistilaisuudesta, jossa nuoret mieltivät heille merkittäviä asioita eduskuntavaaleihin liittyen sekä lähettivät terveisiä valittavalle eduskunnalle.

Allianssin nuorten ja asiantuntijoiden kanssa kokoama pamfletti politiikan toteuttamiseen toivottavista muutoksista.

[Uuden politiikan julistus](#)

Viralliset ohjeet suullisen kysymyksen laadinnasta

Ohjeet suullisen kysymyksen muodosta

Miten koko koulu mukaan?

Kansanedustajat ja muut poliitikot vierailevat säännöllisesti kouluissa ja oppilaitoksissa. Kansanedustajia voi pyytää kouluun läpi lukuvuoden.

Kansanedustajien työhön ja alueen omiin kansanedustajiin voit tutustua [eduskunnan nettisivuilla](#). Löydät sieltä kansanedustajien ja avustajien yhteystiedot.

Kansanedustajatapaamisen [suunnittelupohja](#).

1 - Pohtikaa, voisitteko toteuttaa nuoria kiinnostavista yhteiskunnallisista aiheista vloggeja. Opinkirjon Vloggauskerhosta löydät aiheeseen johdattelevia videoita.

<https://opinkirjo.fi/toiminta/harrastaminen-koulussa/vloggauskerho/>

Ilmastoaiheinen valiokuntatyöskentely

Nuorten parlamentin istunnossa järjestettävän valiokuntatyöskentelyn yhtenä tavoitteena on myös tuoda poliittisille päättäjille esiin nuorten ääntä ilmastonmuutokseen liittyen eri näkökulmista.

Valiokunnat lyhyesti

Nuorten parlamentin istunnossa 27.3.2020 tutustutaan seuraaviin valiokuntiin:

- [Suuri valiokunta](#)
- [Ulkoasiainvaliokunta](#)
- [Liikenne- ja viestintävaliokunta](#)
- [Maa- ja metsätalousvaliokunta](#)
- [Sivistysvaliokunta](#)
- [Tulevaisuusvaliokunta](#)
- [Ympäristövaliokunta](#)

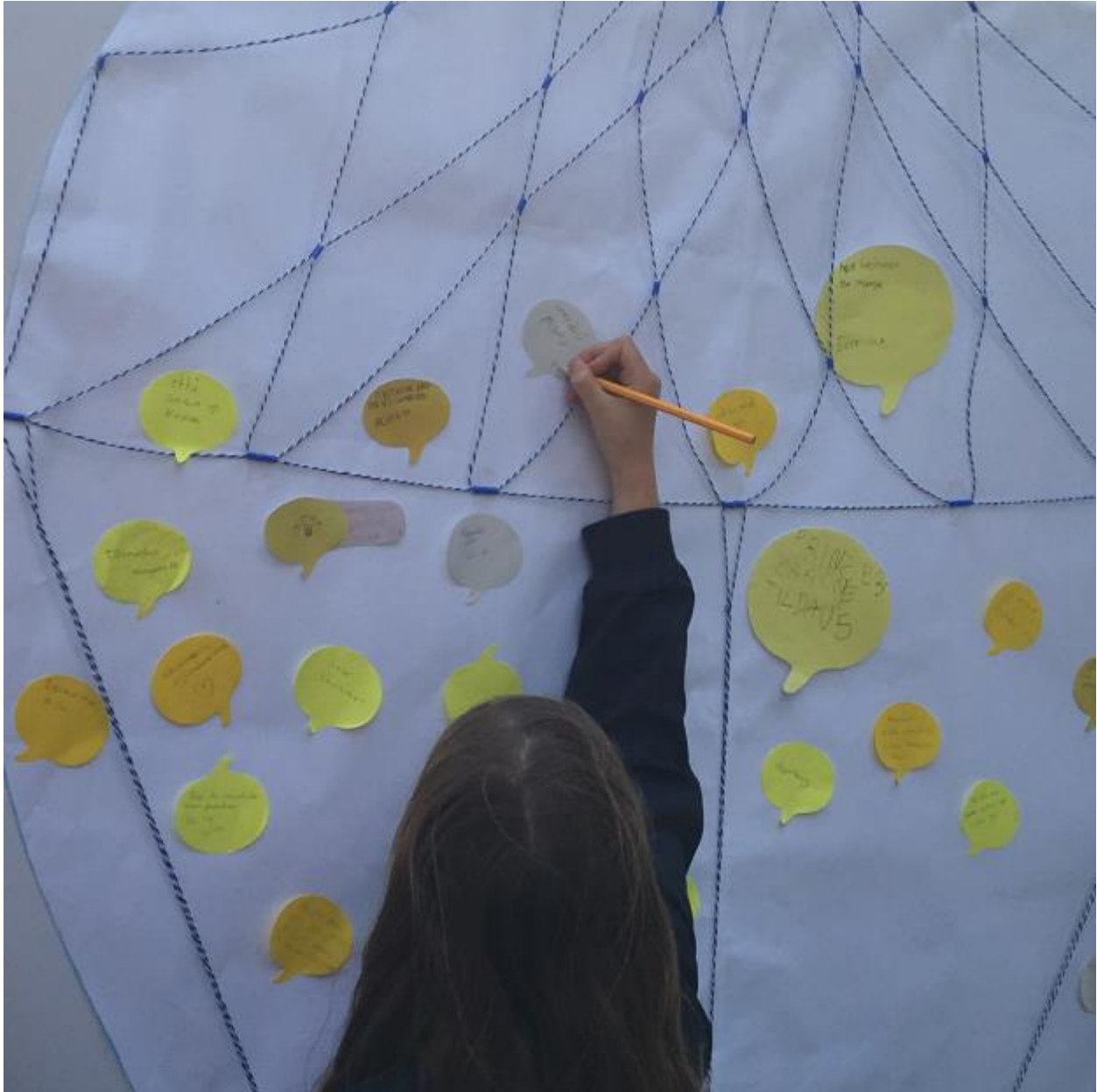
Tutustu valiokuntasi ajankohtaisiin asioihin. Mieti samalla, miten valiokunnan käsittelemät aiheet liittyvät ilmastonmuutokseen.

Pohtikaa yhdessä muiden oppilaiden kanssa myös toimia, joita ilmastonmuutokseen liittyy juuri tämän valiokunnan näkökulmasta.

Pohtikaa yhdessä kiinnostavia näkökulmia ja kysymyksiä esitettäväksi valiokunnan työskentelyssä.

Ole rohkeasti mukana omassa valiokunnassasi.

Materiaalia ilmastonmuutoksesta

Ilmastolaki

Suomessa ollaan uusimassa ilmastolakia. Uudistuksesta löytyy tietoa ympäristöministeriön sivulta: <https://www.ym.fi/ilmastolaki>

Yleistä tietoa

Ilmastonmuutoksen hillintä on globaali ja kansallinen tehtävä

<https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/ed2aac89-aafb-4fc9-a23e-a089b6cf1c4d/ilmastonmuutoksen-hillinta-on-globaali-ja-kansallinen-tehtava.html>

Suomen kasvihuonekaasujen päästöt ovat laskussa <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/0be63fa0-533f-4986-b674-859b6577c8b5/suomen-kasvihuonekaasujen-paastot-ovat-laskussa.html>

Ennustettu ilmastonmuutos Suomessa -artikkeli: <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/suomen-muuttuva-ilmasto/-/artikkeli/74b167fc-384b-44ae-84aa-c585ec218b41/ennustettu-ilmastonmuutos-suomessa.html>

Suomen ilmastopolitiikalla pyritään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/161b48de-bc6a-44ef-97fe-83d184fc257a/suomen-ilmastopolitiikalla-pyritaan-vahentamaan-kasvihuonekaasupaastoja.html>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) sivuilla on tietoa ilmastonmuutoksen ja esimerkiksi helteen vaikutuksista terveyteen:

Suomen kasvihuonekaasujen päästöt ovat laskussa <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/0be63fa0-533f-4986-b674-859b6577c8b5/suomen-kasvihuonekaasujen-paastot-ovat-laskussa.html>

Sopetuminen

Ilmastonmuutokseen sopeutumisella varaudutaan aktiivisesti muutokseen <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/sopeutuminen/-/artikkeli/69209ba2-9cdc-4914-a449-0f5c50c058b9/ilmastonmuutokseen-sopeutumisella-varaudutaan-aktiivisesti-muutokseen.html>

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja muutoksen hillintä täydentävät toisiaan <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/sopeutuminen/-/artikkeli/9b35241c-70d6-4007-8bd2-adc889298b8b/ilmastonmuutokseen-sopeutuminen-ja-muutoksen-hillinta-taydentavat-toisiaan.html>

Kansainvälisyys

Ilmastoyhteistyö <https://um.fi/ilmastoyhteistyö>

Maatalous

Maatalouden mahdollisuudet muuttuvat ilmaston muuttuessa <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaiikutukset/-/artikkeli/ca96c048-a654-492e-b20a-f2ac8c394adf/maatalouden-mahdollisuudet-muuttuvat-ilmaston-muuttuessa.html>

Ilmastonmuutos-osio

<https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/ilmastonmuutos/>. Siellä on esim. tietoa siitä, miten ruoantuotannon ja -kulutuksen vaikuttavat ympäristöön ja ilmastoon

Liikenne

Liikenne on merkittävä kasvihuonekaasupäästöjen tuottaja

<https://www.sitra.fi/aiheet/ilmastoratkaisut/>

Koulut ja oppiminen

Opetushallituksen sivulla keskeisimpien toimijoiden materiaalia

<https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/ilmasto-ja-ymparistokasvatuksen-ja-kiertotalouden-oppimisen-tueksi>

Ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään

<https://www.sitra.fi/aiheet/ilmastoratkaisut/#tapahtumat>

Ulkoasiainvaliokunta (UaV)

Aihe: Ilmastonmuutos ulko- ja turvallisuuspolitiikassa

Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV)

[Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 : Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän loppuraportti](#). Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 13/2018

Sivistysvaliokunta (SiV)

Aihe: Ilmastonmuutosta koskevan tiedon lukutaito; miten lukea ja ymmärtää aihetta koskevaa informaatiota.

Tulevaisuusvaliokunta (TuV)

Aihe: Nuorten ilmastoahdistus

[Ilmastoahdistus ja sen kanssa eläminen](#) / Panu Pihkala

[Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta : kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti](#). Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 3/2017

Tulevaisuusvaliokunnan valmisteleva eduskunnan Agenda2030 -mietintö (vastaus valtioneuvoston selontekoon). Valiokunnan mietintö [TuVM1/2017](#)

Ympäristövaliokunta (YmV)

Aihe: Ilmastovuosikertomus 2019

[Ilmastovuosikertomus 2019](#). Ympäristöministeriön julkaisu 2019:12

Material på svenska

<https://www.ym.fi/sv-FI>

<http://ilmasto-opas.fi/sv/>

<https://ilmasto-opas.fi/sv/ilmastonmuutos/suomen-muuttuva-ilmasto/-/artikkeli/74b167fc-384b-44ae-84aa-c585ec218b41/ennustettu-ilmastonmuutos-suomessa.html>

https://www.luke.fi/sv/luke-2/aktuellt/?fwp_categories_currents=klimat

Kompletterande material för Utrikesutskottet (UtU)

Tema: Klimatförändringen i utrikes- och säkerhetspolitiken.

Kompletterande material för kommunikationsutskottet (KoU)

Åtgärdsprogram för kolfri trafik 2045: Slutrapport av arbetsgruppen för klimatpolitiken inom transportsektorn. Kommunikationsministeriets publikation 13/2018. - [Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 : Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän loppuraportti](#). Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 13/2018

Kompletterande material för Kulturutskottet (KuU)

Tema: Hur ska man läsa och tolka information om klimatförändringen?

Kompletterande material för framtidsutskottet (FrU)

Tema: Klimatångest bland unga.

[Ilmastoahdistus ja sen kanssa eläminen](#) / Panu Pihkala

[Statsrådets redogörelse om det globala handlingsprogrammet Agenda 2030 för hållbar utveckling: hållbar utveckling i Finland – långsiktigt, koherent och inkluderande](#). Statsrådets kanslis publikationsserie 4/2017

Framtidsutskottets betänkande om Agenda 2030 (utskottets svar på redogörelsen från statsrådet)). Betänkande [FrUB 1/2017](#)

Kompletterande material för miljöutskottet (MiU)

Tema: Klimatårsberättelse 2019

[Klimatårsberättelse 2019](#). Miljöministeriets publikationer 2019:13

Lyhyitä tietoisu- ja tutkijahaastatteluvideoita ilmastonmuutoksesta

<https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/videoit-ja-visualisoinnit/-/artikkeli/3c903028-a0e6-405d-b335-962dcd005cd0/video-ihmiskunnan-vaikutus.html>.

Keinoja, joilla Suomi voi hillitä ilmastonmuutosta (Ilmastoviisaat ratkaisut -

kampanja) <https://www.luke.fi/kampanja/keinoja-joilla-suomi-voi-saavuttaa-ilmastotavoitteensa/>

Tiedettä diginatiiveille

<https://ilmastotuubi.wordpress.com>

VALIOKUNTASIMULAATIO
ILMASTONMUUTOS

NUORTEN PARLAMENTTI
UNGDOMSPARLAMENTET

2 - Valiokuntasimulaation osana on julkaistu perustiedot ilmastonmuutoksesta.

Toimittajaoppilaan materiaalipaketti

Toimittajaoppilaan materiaalipaketin on tehnyt Yle Uutisluokka.

3 - [Uutisluokan infopaketti](#)

yle

Toimittajan muistilista

1. Perehdy aiheeseen ja kirjoita kysymykset ylös etukäteen.
2. Keskustele kuvaajan kanssa, minkälaista videokuvaa tai minkälainen valokuva juttuun otetaan.
3. Kerro haastateltavalle olevasi toimittaja, minkälaista uutista olet tekemässä sekä milloin ja missä se julkaistaan.
4. Kuuntele haastattelun aikana tarkasti ja esitä tarvittaessa lisäkysymyksiä.
5. Kirjoita nimet ylös! Kerro uutisessa aina haastateltavan etu- ja sukunimi.
6. Muista kohteliaat käytöstavat ja kysy aina etukäteen lupa haastattelulle ja kuvaamiselle.

4 - [Toimittajan muistilista](#)

Istunnon jälkipuinti

Nuorten parlamentin istuntopäivä peruttiin 10.3.2020 koronatilanteen vuoksi. Istunnon valmistelut olivat jo käytännössä kuitenkin valmiit ja esimerkiksi Nuorten parlamentin suullisen kyselytunnin päiväjärjestys oli laadittu. Julkaisemme päiväjärjestyksen ja kysymykset. Päiväjärjestyksessä kysymykset ovat koulun nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Päiväjärjestys 27.3.2020

Tehtävät Nuorten parlamentin istuntoon liittyen

Lue kysymykset läpi ja tee paperinen miellekartta kysymysten teemoista. Keskustelkaa kolmen oppilaan ryhmissä valitsemallanne keskustelualustalla kysymysten teemoista. Millaisia merkityksellisistä yhteiskunnallisista aiheita kysymyksistä nousi esiin? Palauttakaa tehtävä Instagram-postauksena @opinkirjo -tilille tai tehkää twitter-viesti. Käyttäkää tunnusta #nuortenparlamentti

Valitkaa yksi kiinnostava kysymys päiväjärjestyksestä. Tarkistakaa onko aihepiiri huomioitu [hallitusohjelmassa](#) . Etsikää lisätietoa kysymyksen aihepiiristä. Muotoilkaa suunnitelma, miten

kansalaiset voivat vaikuttaa kyseiseen asiaan. Tehkää tehtävä kolmen oppilaan ryhmissä valitsemallanne keskustelualustalla. Tuottakaa yhteinen esitys suunnitelmasta.

[Nuorten parlamentin suullisen kyselytunnin 27.3.2020 päiväjärjestys](#)

[Nuorten parlamentin suullisen kyselytunnin 27.3.2020 kysymykset](#)

[Nuorten parlamenttiin 2020 lähetetyt suulliset kysymykset](#)

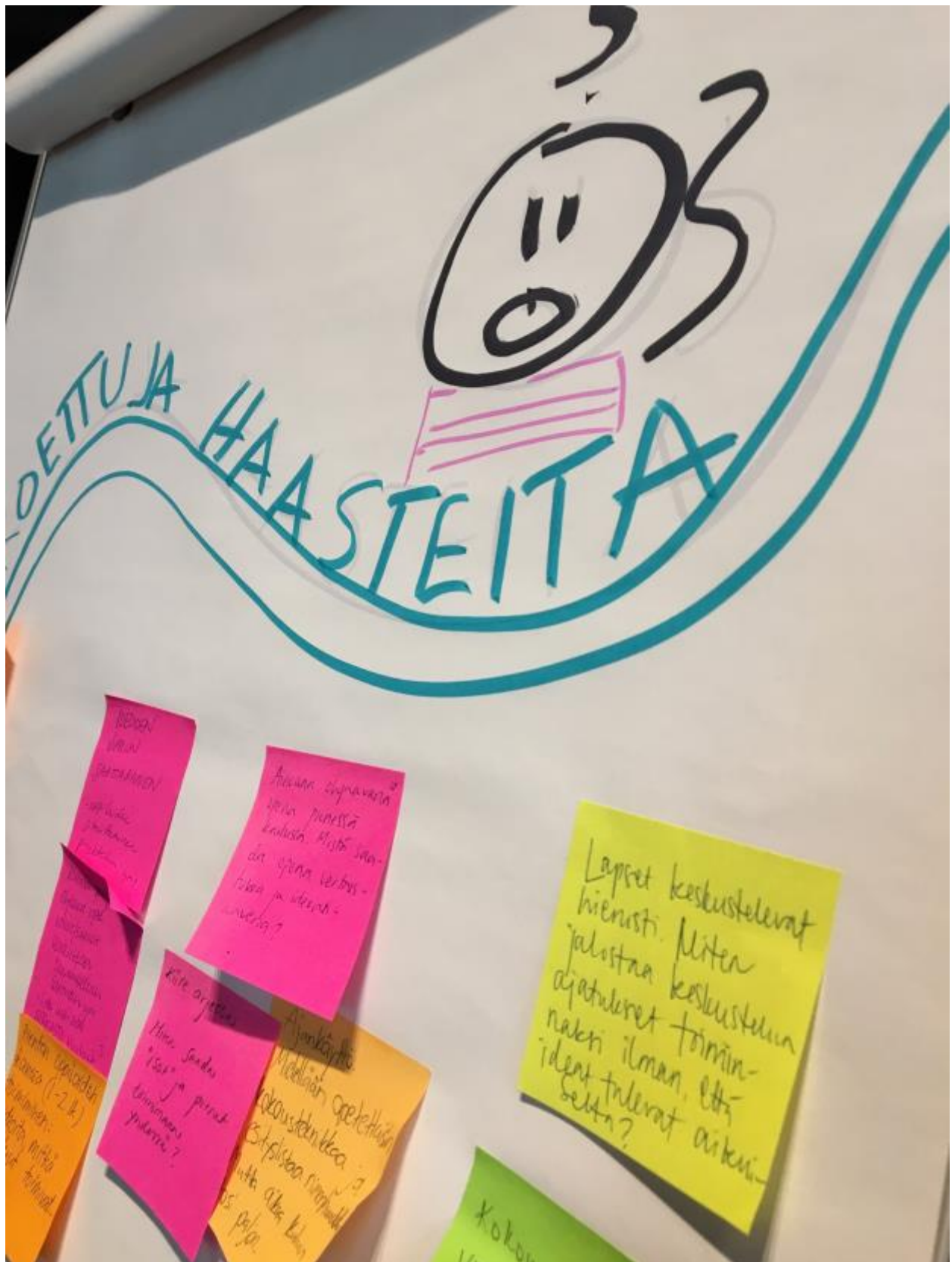
[Nuorten parlamenttiin 2020 lähetettyjen suullisten kysymysten koonti](#)

Ympäristöministeriö tarttui kysymyksiin ja toteutti ministeriön insta-tilille videon, jossa ministeri vastaa saapuneisiin kysymyksiin. Video on julkinen kevään 2020.

<https://www.instagram.com/stories/highlights/17861108671839132/>

Osallistu keskusteluun oppivelvollisuuden pidentämisestä 19.4.2020 asti.

Muuta huomioitavaa

Nuorten parlamentti 27.3.2020 peruttiin maaliskuun 10. päivänä COVID-19virustilanteen vuoksi.

[12.2.2020 pidetty webinaari](#)

Ovatko kaikki kansanedustajat paikalla?

Kaikki kansanedustajat kutsutaan, mutta jokainen ei kuitenkaan pääse paikalle. Kansanedustajilla voi olla samana päivänä jo sovittuja tapaamisia tai muuta edustajan työhön liittyvää menoa.

Mikä valiokunta periaatteessa on?

Valiokunnissa valmistellaan eduskunnassa tehtävät päätökset. Valiokunnissa kansanedustajat syventyvät vireillä oleviin asioihin, kuulevat asiantuntijoita ja valmistelevat esimerkiksi lakeihin liittyvät muistiot.

Milloin saa tietää, missä valiokunnassa on?

Noin kaksi viikkoa ennen lähtee koululle kirje. Kirje toimitetaan mukaan tuleville ohjaajille, ja se kannattaa lukea huolella ja tiedottaa oppilaita.

Mikä on pukukoodi?

Siisti arkipukeutuminen ei juhlapukuja.

Onko joidenkin kysymysten kysyminen kiellettyä kansanedustajilta?

Kansanedustajien kanssa voi keskustella laajasti yhteiskunnallisista asioista.

Ovatko kaikki ministerit paikalla?

Vielä emme pysty tätä tietoa vahvistamaan.

Onko kaikki mikrofonit päällä koko täysistunnon ajan?

Mikrofonit avataan vain kulloisellekin puhujalle. Oppilasedustajien harjoituksissa annetaan ohjeet mikrofonista.

Milloin kannattaisi tulla?

Ilmoittautuminen eduskuntatalolle on 8.00-10.30 välillä

Saako täysistunnossa jutella vieruskaverin kanssa?

Keskustelua ei voida kieltää, mutta ministereiden vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kiinnostavia. Suosittelemme tarkkaavaista kuuntelemista. Harjoituksissa kannattaa kysyä tästä asiasta.

[Valmistautuminen PP-esitys \(PDF\)](#)

Kerhopaikkakunnat 2020

[Kerhopaikkakunnat kartalla.](#)

Vuoden 2018 istunnon taltiointi YLE Areenassa.

<https://areena.yle.fi/1-50000951>